

Archeologienota met beperkte samenstelling

Roesbrugge-Stavele, Jaagpad
Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	2
2.2	Waardering archeologische vindplaatsen	2
2.3	Impactbepaling	2
2.4	Bepalingen van de maatregelen	3
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	3
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	3

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Roesbrugge-Stavele, Jaagpad
Ligging	Linkeroever IJzer, deelgemeente Roesbrugge-Haringe, gemeente Poperinge en deelgemeente Stavele, gemeente Alveringem provincie West-Vlaanderen
Kadaster	Poperinge, afdeling 7 Roesbrugge-Haringe, Alveringem, afdeling 9 Beveren-IJzer; Openbaar domein
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2020-0555
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (2020E4)
Bewaarplaats archief	nvt

Actoren

Auteur	Margot Vander Cruyssen
Betrokken actoren	Inger Woltinge
Betrokken derden	nvt

Plangebied

Oppervlakte plangebied	25.813 m ²
Kartering gewestplan	Bestaande waterweg

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Het plangebied situeert zich in de IJzervallei dat steeds een nat en laaggelegen gebied was, onderhevig aan getijdenwerking. Bewoning werd vermoedelijk verkozen bovenop de hoger en droger gelegen gronden, te zien aan de inplanting van verschillende hoeven uit de (late) middeleeuwen. Het historisch kaartmateriaal toont de aanwezigheid vanaf de tweede helft van de 19de eeuw van een (vermoedelijk verhoogd) dijklichaam op de linkeroever van IJzer tussen Roesbrugge-Haringe en Stavele. Het zuidelijkste punt van het plangebied doorkruist de OLV-ter Plant abdij, welke opgericht werd in de late middeleeuwen en verlaten werd op het einde van de 16de eeuw. Een deel van de gracht die rondom de abdij gesitueerd was, werd vermoedelijk opgenomen in de IJzer in de late 19de. De rest van de gracht rondom de abdij werd gedicht. Dit is te zien op de oudst voorhanden topografische kaart van de 19de eeuw. Hierop is te zien dat de loop van de IJzer, en bijgevolg van het plangebied, volledig overeenkomt met de huidige situatie. Op deze kaart zijn ook bruggen weergegeven, die mogelijk de huidige configuratie van de bruggen vertegenwoordigen.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

De aanwezigheid van archeologische waarden binnen het plangebied is enerzijds zeer laag door de sterk fluctuerende en meanderde loop van de IJzer waardoor het geen interessante permanente vestigingsplaats was, anderzijds heeft de bodem reeds enige mate van verstoring ondergaan in de laatste eeuwen. Dit laatste kan aangetoond worden aan de hand van de bodemkaart (bebouwde en/of colluviale/alluviale gronden) en het digitaal hoogtemodel dat de aanwezigheid van een verhoogd dijklichaam aantoonst. Een meer doorslaggevend argument voor een lage archeologische verwachting is echter de impact van de geplande ingrepen. Deze is namelijk zo gering en verdeeld dat er weinig tot geen mogelijkheid is op het aantreffen van archeologische waarden en al zeker niet op een waardevolle site. Indien toch waarden worden aangetroffen, kan slechts een zeer versnipperd en onsamenhangend beeld bekomen worden.

2.3 Impactbepaling

De geplande werken bevinden zich over een totale lengte van ongeveer 4.800 m op de linkeroever van de IJzer tussen Roesbrugge-Haringe en Stavele.

- Bruggen: 11 bestaande bruggen met bijhorende landhoofden zullen worden afgebroken en opnieuw aangelegd. Deze zullen iets breder en langer zijn dan de bestaande exemplaren maar de impact op niet-geroerde grond is minimaal.
- Jaagpad: het bestaande jaagpad zal verbreed en vernieuwd worden. De verbreding zal ongeveer 50 cm breed zijn en zal tot 25 cm -mv diep reiken. Dit over een lengte van ongeveer 4.800 m. De huidige steenslagfundering blijft behouden.
- Damwanden: op vijf locaties zullen damwanden in de grond geslagen worden over lengtes van ongeveer 50 m. Hier zullen geen afgravingen gebeuren.
- *Slipway*: Een nieuwe *slipway* zal worden aangelegd binnen een oppervlakte van 423 m². Het terrein wordt gedeeltelijk geherprofileerd. De betonplaat zal tot 30 cm -mv diep reiken. De *slipway* is grotendeels gepositioneerd in het huidige dijklichaam.

Concluderend kan gesteld worden dat de impact op ongeroerde grond minimaal is.

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Vanwege de erg beperkte geplande ingrepen is er bij bijkomend archeologisch vooronderzoek geen potentieel op kennisvermeerdering. Het totale jaagpad wordt verbreed waarbij over een gemiddelde breedte van 50 cm, 25 cm diep wordt afgegraven. Deze uitgraving bevindt zich in een kunstmatig opgehoogd dijklichaam dat reeds wordt weergegeven op de historische kaarten van de 19de eeuw. Oude bruggen en brughoofden over kleine beken, waterlopen en grachten die in de IJzer uitmonden, worden afgebroken en vervangen door een nieuwer, iets groter en breder exemplaar dat steviger gefundeerd is. De brughoofden zullen steunen op verticaal geplaatste damwanden tot 5 m diep die in de grond geslagen worden. Op vijf verschillende plaatsen worden damwanden met een gemiddelde breedte van 50 m in de grond geslagen tussen het jaagpad en de IJzer ter versteviging van de dijk. Tenslotte wordt in het zuiden van het plangebied een *slipway* aangelegd om boten op een veilige manier in het water te laten. De werken voor deze *slipway* beslaan een totale oppervlakte van 423 m² maar bevindt zich grotendeels in/op het bestaande talud. Al deze ingrepen zijn zo kleinschalig in breedte en diepte waardoor op geen enkele manier enige kennis vergaard kan worden.

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek¹ is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon echter wel voldoende bepaald worden. Verder vooronderzoek is niet aangewezen.

¹ ONROEREND ERFGOED VLAANDEREN 2020 fig.3